

Innehåll

- ◆ OOP snabbintroduktion
- ◆ Programvaruutveckling och programmering
- ◆ Datatyper
- ◆ Uttryck
- ◆ Sats
- ◆ Arv, polymorfi och dynamisk bindning
- ◆ Att organisera Javakod
- ◆ Metodik och klassdesign
- ◆ Design (CRC)
- ◆ **Fält**
- ◆ Undantag
- ◆ In-/utmatning och filer
- ◆ Grafik
- ◆ GUI:s
- ◆ Applets vs applikationer
- ◆ Rekursion
- ◆ Interfaces och sortering
- ◆ Noggrannheten i beräkningar

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

1

Ett problem

- ◆ Hur sparas data ...
- ◆ Tex när man vill spara resultaten av en tävling
- ◆ Exempel med 3 deltagare:


```
public class Competition
{
    private int result1;
    private int result2;
    private int result3;
    ...
}
```
- ◆ Håller detta för 10, 100 eller ett okänd antal?

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

2

Lösningen

- ◆ Deklarerar utrymme för många variabler i en enda deklARATION
- ➔ Fält (*array*)
- ◆ En *array* är en sekvens (ordnad lista) av värden
- ◆ Varje värde har ett numeriskt *index*
- ◆ N element indexeras med 0 till N-1

◆ Exempel:

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
results	79	87	94	82	67	98	87	81	74	91

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

3

Fält

- ◆ Alla *värden har samma datatyp*
- ◆ Får vara primitiva datatyper eller klasstyper
- ◆ I Java behandlas fält som objekt
- ➔ Måste instansieras med *new*
- ➔ Namnet på fältet är en referens
- ➔ Index är av datatyp *int*

OBS! Vid instansiering av ett fält med objekt instansieras *ej* objekten. Det skapas bara utrymme för rätt antal referenser.

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

4

Fält och hakparanteser

- ◆ Deklaration


```
typename[] arrayName;
```
- ◆ Instansiering


```
arrayName = new typename[numberOfElements];
```
- ◆ Åtkomst av element


```
arrayName[index]
```

// index >= 0 && index < numberOfElements

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

5

Exempel

```
int[] results;
results = new int[10]; // 0..9

int i = 1000;
char[] koder = new char[i];

Triangle triangles[] = new Triangle[i+123];
```

- ◆ Se exempel 5.1 (s. 275)

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

6

Fält som datatyp

- ◆ Fält är en datatyp
- ◆ För varje datatyp finns en motsvarande fält-datatyp
- ◆ Typen är *typename[]*
- ◆ Storleken ingår inte i datatypen
- Grundtypen bestämmer kompatibiliteten
- Även fält referenser är polymorfa

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

7

Fler exempel

```
int[] results1 = new int[100];
int[] results2 = new int[20];
results1 = results2;
results2 = results1; } OK, då samma datatyp
```

```
Figure figures[] = new Triangle[123];
// OK, då Triangle subclass av Figure
```

```
Triangle triangles[] = new Figure[123];
// Typfel
```

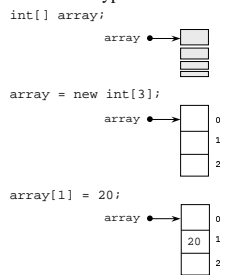
F8 jubo.thomasj.marie© 2002

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

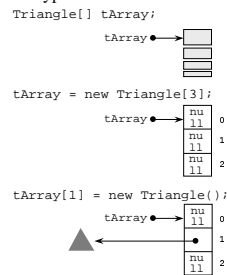
8

Instansiera fält 1

◆ Primitiva datatyper

◆ Klasstyper

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

9

Instansiera fält 2

- ◆ Glöm inte att instansiera fältet före användningen

```
int[] results;
results[0] = 99;
```

- NullPointerException

ett *undantag*, dessa kan bevakas och fångas upp för att hanteras, vilket beskrivs i nästa föreläsning

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

10

Initialisera med listor

Hela fältet kan initialiseras vid deklarationen

```
int[] enheter = {147, 323, 89, 933, 540, 269, 97};
char[] kursNiva = {'A', 'B', 'C', 'D'};
```

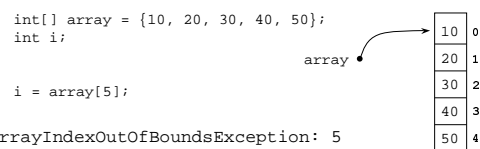
- ◆ Längden bestäms av antalet element
- ◆ Endast vid deklarationen
- ◆ Observera:
 - New används inte
 - Ingen explicit storlek

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

11

Indexkontroll

- ◆ Väl skapat är fältets storlek fixt
- ◆ Index måste referera till existerande element
- Index måste vara i intervallet 0...storlek-1

- ArrayIndexOutOfBoundsException: 5

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

F8 jubo.thomasj.marie© 2002

12

Fältets storlek

- ◆ Varje fält objekt har ett publikt attribut `length`
- ◆ ... som *anger antalet element*, inte högsta index
- OBS!** Leder ofta till *off-by-one fel*

- ◆ Används ofta i loopar

- ◆ Exempel:

```
int[] array = ...;
for (int i = 0; i < array.length; i++)
    ... array[i] ...;
for (int i = 0; i < array.length; i++)
    ... array[i] ...;
```

Off-by-one fel, eftersom index löper från 0 till `array.length-1`

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

13

Objekt som element

- ◆ Elementen i ett fält kan vara objektreferenser
`Circle[] cirkel = new Circle[5];`
- ◆ Fem referenser till objekt av typen `Circle`
OBS! Inga objekt har skapats (referensen är null)

- ◆ Objekten måste skapas separat
`cirkel[0] = new Circle();`

```
◆ Via loop for (int i=0; i < cirkel.length; i++)
{
    cirkel[i] = new Circle();
    cirkel[i].changeSize((i+1)*10);
}
```

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

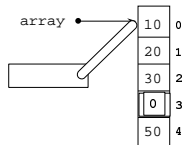
14

Fält som parametrar

- ◆ Fältreferensen överförs ("kopieras") och den formella och aktuella parametern blir alias
- ◆ Ändringar påverkar båda
- ◆ Eftersom storleken inte är del av datatypen får den aktuella parametern ha godtycklig längd

```
int[] array = {10, 20, 30, 40, 50};
...aMethod (array);

public void aMethod (int[] numbers)
{
    ...
    numbers[3] = 99;
    ...
}
array[3] = 0;
```


F8

jubo.thomasj.marie© 2002

15

Fält som parametrar: Exempel

```
Object findObjectInArray(Object o, Object[] arrayOfObjects)
{
    int i; // local variable
    for (i = 0; i < arrayOfObjects.length; i++)
    {
        if (arrayOfObjects[i] == o) // alias
            return o;
    }
    return null;
}
```

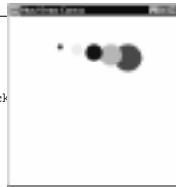
F8

jubo.thomasj.marie© 2002

16

```
public class GeoFigurer
{
    Circle[] cirkel = new Circle[5];
    String[] farger = {"red", "yellow", "blue",
                     "green", "magenta", "black"};

    public GeoFigurer()
    {
        for (int i=0; i < cirkel.length; i++)
        {
            cirkel[i] = new Circle();
            cirkel[i].changeSize((i+1)*10);
            cirkel[i].moveHorizontal((i+1)*25);
        }
        for (int i=cirkel.length-1; i >=0; i--)
        {
            cirkel[i].changeColor(farger[i]);
        }
    } // GeoFigurer
} ...
```


F8

jubo.thomasj.marie© 2002

17

Exempel.....

```
public void letaCirkel()
{
    Circle c, funnen;

    c = cirkel[3];
    System.out.println("c = " + c.getColor());

    funnen = (Circle) findObjectInArray(c, cirkel);
    if (funnen == null)
        System.out.println("Fanns inte!");
    else
    {
        funnen.changeColor("black");
        System.out.println("funnen = " + funnen.getColor());
    }
    System.out.println("c = " + c.getColor());
} // letaCirkel
```


F8

jubo.thomasj.marie© 2002

18

Flerdimensionella fält

- ◆ Fält kan ha flera dimensioner
 - En-dimensionella fält motsvarar listor
 - Två-dimensionella fält motsvarar tabeller eller matriser med rader & kolumner
 - Fält av fält av fält av ...
- ➔ Varje dimension har ett eget index
- ➔ Varje dimension har sin egen length

- ◆ Kan initialiseras med listor

- ◆ Se Exempel 5.13 [sumMatrix](#) [327]

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

19

Ännu fler exempel

```
int[][] matrix1 = new int[10][20];
int[][] matrix2 = {{1}, {2, 22}, {3, 33, 333},
                  {4, 44, 444, 4444}};
int[][][] matrix3 = new int[10][20][30];

matrix2[0].length == 1;
matrix2[3].length == 4;

matrix1[2][3] = matrix2[1][0];
matrix1[2] = matrix2[1];
matrix3[1] = matrix2;

Triangle[][][][][] fiveDimensional;
```

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

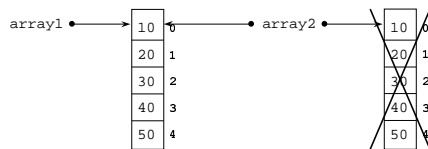
20

Kopiera fält 1

- ◆ Fältvariabler är referenser
- ➔ Tilldelning gör ingen kopia på elementen i fältet

```
int[] array1 = {10, 20, 30, 40, 50};
int[] array2 = new int[5];

array2 = array1;
```


F8

jubo.thomasj.marie© 2002

21

Kopiera fält 2

- ◆ System.arraycopy gör kopia element för element
- ◆ Vid flerdimensionella fält måste det anropas flera gånger
- ◆ Gör lämpligtvis i en (nästad) loop

```
public static void arraycopy (
    Object source, int srcindex,
    Object dest, int destindex, int size)
    throws ArrayIndexOutOfBoundsException,
    ArrayStoreException
```

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

22

Klassen Vector (java.util)

- ◆ Ett objekt av klassen Vector liknar ett fält
- ◆ Men
 - Har dynamisk längd, dvs längden utökas efter behov
 - Lagrar bara referenser till objekt av typen Object
 - Man får bara "Object" tillbaka
 - Inte samma syntax för indexering
- ◆ Implementeras med fält

F8

jubo.thomasj.marie© 2002

23

Vector

Vector
Vector () + addElement (Object obj) + insertElementAt (Object obj, int index) + setElementAt (Object obj, int index) + removeElementAt (int index) + Object firstElement () + Object lastElement () + Object elementAt (int index) + boolean contains (Object obj) + boolean isEmpty () + int indexOf (Object obj) + int size () + clear () ...

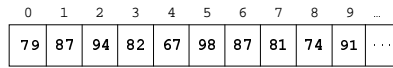
F8

jubo.thomasj.marie© 2002

24

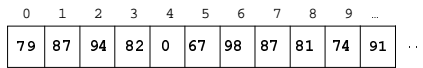
Effektiviteten av Vector

- ◆ När ett element sätts in flyttas (kopieras) alla efterföljande element en position åt höger

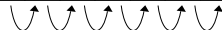

sätt in 0 på index 4

- ◆ När ett element tas bort flyttas (kopieras) alla efterföljande element en position åt vänster

→ Ej effektivt

F8

Jubo.thomasj.marie© 2002

25